

**ETSG uzraudzības ziņojums par
2013. gadu
Ceļā uz jauno kohēzijas politiku**

Īss kopsavilkums

**Šo kopsavilkumu ir sagatavojis *METIS GmbH* (autori: *Jürgen Pucher, Alexandra Frangenheim un Alice Radzyner*).
Dokuments neatspoguļo Reģionu komitejas oficiālo viedokli.**

Sīkāka informācija par Eiropas Savienību un Reģionu komiteju ir pieejama attiecīgajās tīmekļa vietnēs <http://www.europa.eu> un <http://www.cor.europa.eu>.

© European Union, February 2014
Daļēja pārpublicēšana ir atļauta, tieši norādot avotu.

Īss kopsavilkums

Reģionu komiteja regulāri publicē uzraudzības ziņojumu par Eiropas teritoriālās sadarbības grupu (ETSG) attīstību. 2013. gada beigās kopumā bija izveidotas 43 ETSG, kas aptver apmēram 750 valstu, vietējās un reģionālās struktūras no 20 dažādām dalībvalstīm. Vēl citas 16 grupas pašreiz tiek veidotas.

Tiesiskais regulējums un īstenošana valstīs

2013. gada 17. decembrī tika pieņemta Regula (ES) Nr. 1302/2013, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1082/2006 par ETSG, un tā stāties spēkā 2014. gada 22. jūnijā. Šie grozījumu vienkāršos procedūras un paplašinās to dalībnieku loku, kas ir tiesīgi iesaistīties ETSG iniciatīvās; tajā būs elementi, kas vienkāršos ETSG darbību saskaņā ar RK izteiktajiem ieteikumiem. Citas regulas par jauno kohēzijas politiku teritoriālās sadarbības grupām paver jaunas perspektīvas.

2013. gada beigās — salīdzinājumā ar 2012. gadu — situācija esošajās dalībvalstīs nebija mainījusies. Valstu noteikumi bija pieņemti gandrīz visās ES dalībvalstīs, izņemot Austrijas, Beļģijas un Vācijas federālās valstis.

Horvātijas pievienošanās Eiropas Savienībai 2013. gada 1. jūlijā rada jaunas perspektīvas jaunu ETSG izveidei, un līdz ar to ETSG attīstībā ir iezīmējies jaunu sākuma posms. Horvātijas vietējās un reģionālās pašvaldības ir ļoti aktīvas ETSG projektos, piemēram, Centrālais Eiropas transporta koridors. RK ir veltījusi ievērojamas pūles, lai ETSG iekļautu darba kārtībā vēl pirms Horvātijas iestāšanās.

Horvātija ir ieviesusi ETSG regulu ar aktu, kas stājas spēkā 2013. gada 1. jūlijā.

Pārskats par ETSG stāvokli

2013. gadā vai 2012. gada beigās izveidotās ETSG

No 2012. gada beigām līdz 2013. gada beigām tika izveidotas vienpadsmit ETSG (sešas tika izveidotas 2012. gadā). Šīs jaunās ETSG galvenokārt atrodas Centrāleiropā, un kopumā to mērķis ir izveidot institucionālu sistēmu esošajiem projektiem vai programmām un tādējādi veikt to tradicionālās funkcijas.

1. tabula Jaunas ETSG, kas iekļautas gadījumu izpētē

#	Nosaukums	Valstis	Īpašas iezīmes	Sastāvs
1	ETSG <i>Via Carpatia</i>	HU, SK	ETSG ar diviem NUTS 3 dalībniekiem, izveidota vispārējās sadarbības veicināšanai.	2013. gada 31. maijā
2	<i>Parc Marin International des Bouches de Bonifacio</i>	FR, IT	ETSG izveidota, lai stiprinātu pārrobežu sadarbību starptautiskajā jūras parkā.	2013. gada 11. martā
3	ETSG <i>Tritia</i>	CZ, PL, SK	Partnerība starp četriem reģioniem, kuras mērķis ir atbalstīt sociālo un ekonomisko kohēziju šajā reģionā.	2013. gada 25. februārī
4	ETSG <i>Euroregione "Senza Confini"</i>	AT, IT	Šīs divu dalībvalstu partnerības galvenais mērķis ir veicināt sadarbību starp 3 iesaistītajiem reģioniem, lai stiprinātu ekonomisko un sociālo kohēziju.	2012. gada 21. decembrī
5	ETSG <i>Spoločný región limited</i>	CZ, SK	ETSG veido 22 pašvaldības, kas atrodas Slovākijas un Čehijas pierobežas reģionā. Tās mērķis ir izveidot institucionālu sistēmu pārrobežu sadarbībai.	2013. gada 22. maijā
6	ETSG <i>"Secrétariat du Sommet de la Grande Région"</i>	BE, DE, FR, LU	Šo ETSG veido 10 dalībnieki, un tās mērķis ir stiprināt <i>Grande Région</i> kā kopēju teritoriju.	2013. gada 30. jūnijā
7	ETSG <i>TATRY Ltd.</i>	PL, SK	ETSG veido divi reģioni, kuru mērķis ir efektīvāk un sekmīgāk īstenot projektus jaunajā pārrobežu sadarbības (CBC) programmā PL-SK 2014-2020.	2013. gada 20. septembrī
8	ETSG <i>Parc européen / Parco europeo Alpi Marittime - Mercantour</i>	FR, IT	Mērķis ir veicināt un sekmēt pārrobežu sadarbību divu parku teritorijā.	2013. gada 23. maijā
9	ETSG <i>Sajó-Rima / Slaná-Rimava</i>	HU, SK	ETSG veido 4 partneri, lai sadarbotos lauksaimniecības, rūpniecības, tirdzniecības un tūrisma jomā.	2013. gada 3. aprīlī

Pēdējās divas ETSG, par ko Reģionu komitejai ir informācija, ir *Torysa* un *Svinka* (abas starp Ungāriju un Slovākijas republiku), un to galvenās mītnes ir *Sárazsadány* pilsētā (HU) un *Tolcsva* pilsētā (HU). Šīs ETSG tika reģistrētas 2013. gada 9. oktobrī, bet tā kā RK par tām informāciju saņēma vēlu, tās pētījumā nav iekļautas.

2012. gadā izveidotās ETSG

2012. gadā tika izveidotas sešas ETSG. 2013. gadā šīs grupas vēl bija tikai savā sakuma attīstības posmā. Īpaši jāatzīmē sadarbības grupa *EUKN* — tās dalībnieki ir tikai valstu iestādes. Tas var būt par instrumentu, kas dod iespēju institucionalizēt starpvaldību sadarbības noteiktas jomas.

Pirms 2012. gada izveidotās ETSG

Vairums ETSG, ko izveidoja pirms 2012. gada, turpināja attīstīt un īstenot jaunus projektus. Šajā sadaļā ir analizēts stāvoklis tajās ETSG, ko izveidoja pirms 2012. gada, un ir sniegta detalizēta informācija par nozīmīgākajiem rādītājiem. Par astoņām šīm ETSG nebija pieejama nekāda atjaunināta informācija.

Grupu īss raksturojums — ceļā uz jaunu kohēzijas politiku

Kvantitatīvā ziņā ETSG attīstībā 2013. gadā ir notikusi virzība uz priekšu. Teritoriālās sadarbības grupu vispārējais mērķis ir izveidot partnerības attīstībai. Šajā ziņojumā iekļautā 41 grupa tagad kopumā pārstāv apmēram 750 institūcijas no visas ES; iesaistīto institūciju pārziņā esošajās teritorijās ir apmēram 76 miljoni iedzīvotāju¹. Partnerību sastāvs ir dažāds: sākot no nelielas vietēja līmeņa sadarbības vai reģionālā un vietējā līmeņa sadarbības līdz daudzlīmeņu partnerībām. Apmēram pusi partnerību var raksturot kā galvenokārt vietējas.

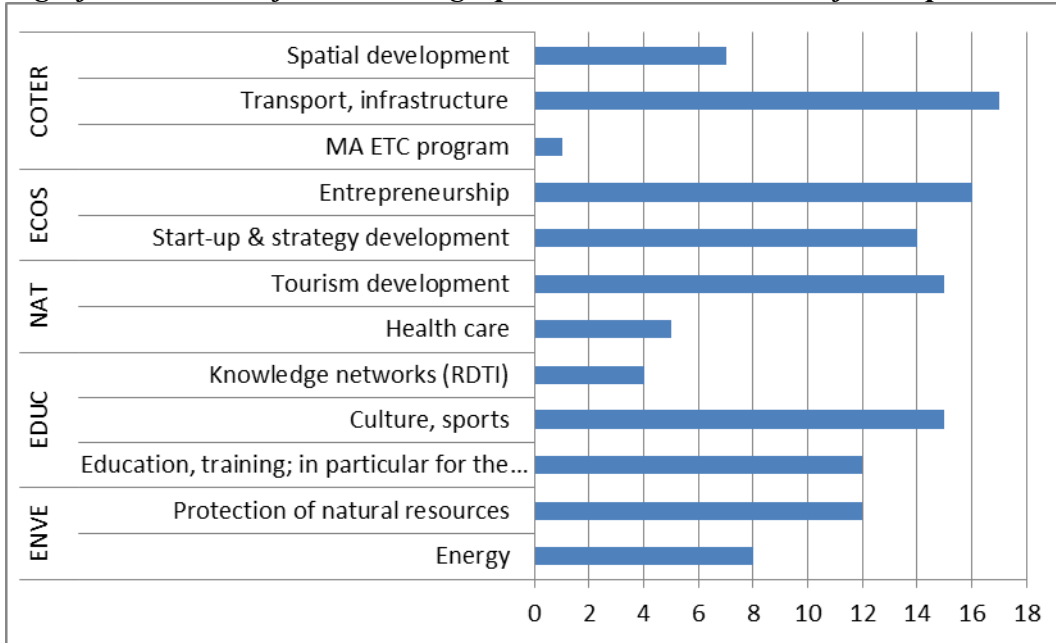
Grupas *Bánát-Triplex Confinium* un *Eurodistrict Strasbourg-Ortenau* savas partnerības ir paplašinājušas.

Darbības jomas

Raugoties kopumā, teritoriālās sadarbības grupu mērķis ir veikt daudzas dažādas darbības. Grupas darbojas Eiropas teritoriālās sadarbības (ETS) sistēmā, kas aptver daudzus un dažādus pasākumus. Vairums ETSG var raksturot kā plašas iniciatīvas, kuru mērķis ir atbalstīt kopīgus pasākumus saistībā ar politikas attīstīšanu un stratēģiju veidošanu. Šā veida ETSG pēta un stiprina jaunus pārvaldības veidus un kohēziju. Ievērojams skaits ETSG savas sadarbības jautājumus iepriekš nedefinē. Turpmākajā grafikā ir iekļauts pārskats par pasākumu galvenajām jomām. Lielākais vairums ETSG pievēršas vairāk nekā vienam jautājumam.

¹ Šajā kopējā partnerību skaitā nav iekļauts starptautiskais pilsētpolitikas tīkls (*EUKN*) un teritoriālās sadarbības grupa, kas darbojas kā daudzpusējās *CBC* programmas vadošā struktūra.

1. grafiks: Darbības jomas, kas sagrupētas atbilstoši RK komisiju kompetencei

Avots: Metis GmbH, EGTC database

ETSG potenciālā loma saistībā ar Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem (ESIF) 2014.–2020. gadam (stratēģiju “Eiropa 2020”)

Stratēģiju “Eiropa 2020”, kas ir visaptverošs vadlīniju dokuments, saprast ir sarežģīti tās daudzpusīgā rakstura dēļ. Teritoriālās sadarbības grupu potenciālais ieguldījums stratēģijas īstenošanā ir izklāstīts, pamatojoties uz septiņām tā dēvētajām pamatiniciatīvām. Nozīmīgs darbības potenciāls pašreiz pastāv saistībā ar pamatiniciatīvām “Resursu ziņā efektīva Eiropa” (enerģijas un atkritumu pārvaldība), “Jaunatne kustībā” un “Jaunu prasmju un darbavietu programma”, ņemot vērā nepieciešamību cīnīties pret augsto bezdarba līmeni, īpaši jauniešu vidū, un “Inovācijas savienība”.

Perspektīvas laika posmā no 2014. līdz 2020. gadam

Laika posmam no 2014. līdz 2020. gadam jaunajā kohēzijas politikā ir ieviesti vairāki jauni instrumenti, lai stiprinātu ESIF stratēģisko dimensiju². Aptaujas dati liecina, ka par šiem instrumentiem ir ievērojama interese, īpaši par Integrētu teritoriālo ieguldījumu (ITI) instrumentu: 15 teritoriālās sadarbības grupas no aptaujātās 21 grupas atbildēja, ka tām ir interese par šo instrumentu. Apmēram pusei ETSG ir interese par kopīgiem rīcības plāniem (JAP) un sabiedrības virzītu vietējo attīstību (CLLD). Tomēr vairāki respondenti norādīja uz nepieciešamību no Komisijas saņemt tālākas vadlīnijas, jo tikai pragmatiski un

² Kopīga rīcības plāna īstenošanai — pamatojoties uz pieredzi saistībā ar Eiropas Sociālo fondu — vajadzētu stingri orientēties uz rezultātiem, pamatojoties uz standartizētām darbībām, kurām ir standarta likmes vienības izmaksas.

efektīvi īstenošanas nolīgumi var būt pārliecinoši argumenti ETS programmas pārvaldībai, lai atbalstītu minēto instrumentu attīstību un izstrādi.

ETSG, kuras tiek veidotas

Pašreiz tiek veidotas 16 ETSG, trim no tām jau ir juridiskas personas statuss. Divām izveidotajām ETSG ir netradicionāli mērķi: ETSG *CODE 24* ir turpinājums *INTERREG IVB* projektam, kura mērķis ir attīstīt koridoru Roterdama–Dženova, un ETSG “*Cities of Ceramics*” ir izveidota, lai attīstītu starptautisko sadarbību keramikas mākslas un amatniecības jomā.

2. tabula Pārskats par ETSG, kas pašreiz tiek veidotas (dati uz 2013. gada 31. decembri)

#	Nosaukums	Statuss	Valstis
1	<i>Agglomération franco-luxembourgeoise “Alzette-Belval”</i>	RK gaida paziņojumu	Francija, Luksemburga
2	<i>AEuCC - Cities of Ceramic</i> ³	Tiek gaidīts apstiprinājums	Spānija, Francija, Itālija, Rumānija
3	<i>Medgidia – Silistra</i>	Tiek gaidīts apstiprinājums	Bulgārija, Rumānija
4	<i>Eurocidade Valença do Minho Tui</i>	Tiek gaidīts apstiprinājums	Portugāle, Spānija
5	<i>CODE 24 – Corridor Development Rotterdam-Genoa</i>	Sagatavošanā	Nīderlande, Vācija, Šveice, Itālija
6	<i>CETC - Central European Transport Corridor</i>	Sagatavošanā	Zviedrija, Polija, Čehijas Republika, Slovākija, Ungārija, Horvātija, Slovēnija
7	<i>Europe - building common future</i>	Sagatavošanā	Ungārija, Rumānija
8	<i>The Route of the Phocaceans</i>	Sagatavošanā	Itālija, Grieķija, Spānija, Malta
9	<i>Eurodistrict TransOderana</i>	Sagatavošanā	Vācija, Polija
10	<i>ESPON 2020 programme</i>	Sagatavošanā	EU 28 + 4
11	<i>Békés-Arad</i>	Ideja	Rumānija, Ungārija
12	<i>Pro Comitatu</i>	Ideja	Slovākija (nav zināms)
13	<i>Donauhanse</i>	Ideja	Vācija, Austrija, Ungārija, Serbija, Rumānija, Bulgārija, Ukraina
14	<i>Euregio Meuse-Rhine</i>	Ideja	Beļģija, Nīderlande, Vācija
15	<i>Euroregion Corridor VIII</i>	Ideja	Itālija, Albānija, Grieķija, bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika. Bulgārija

3

Grupā ietilpst 98 pilsētas 4 valstīs. Par šīm pilsētām ģeogrāfiski dati nav pieejami, un tāpēc nākamajā lappusē esošā karte sniedz tikai vispārīgu ieskatu par grupas atrašanās vietu (atrodas šo četru valstu centrā).